

Οδηγίες προς τις υγειονομικές αρχές και τους φορείς εκμετάλλευσης τουριστικών πλοίων που παραμένουν σε ελλιμενισμό σε ελληνικούς λιμένες κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19

1. Γενικά

Οι Οδηγίες αφορούν στον ελλιμενισμό κρουαζιερόπλοιων και ιδιωτικών πλοίων αναψυχής και επαγγελματικών τουριστικών πλοίων, ανεξαρτήτως σημαίας, μεταφορικής ικανότητας άνω των σαράντα εννέα (49) επιβατών που βρίσκονται στην Ελλάδα ή προέρχονται από κράτη για τα οποία δεν ισχύουν ειδικότερα περιοριστικά μέτρα κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ο φορέας εκμετάλλευσης του πλοίου θα πρέπει να ακολουθεί τους εθνικούς νόμους σχετικά με τον έλεγχο της πανδημίας, καθώς και το σχετικό νομικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στα πλοία που ελλιμενίζονται/έχουν αγκυροβολήσει στη χώρα.

Ο ελλιμενισμός των εν λόγω πλοίων επιτρέπεται σε λιμένες της ηπειρωτικής Ελλάδας καθώς και στους λιμένες Ηρακλείου, Ρόδου και Κέρκυρας, κατόπιν άδειας της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής, εφόσον τα πλοία είναι κενά επιβατών. Ο Πλοίαρχος και τα μέλη του πληρώματος εξετάζονται υποχρεωτικά, ιδία δαπάνη, για COVID-19, αμέσως μετά τον κατάπλου του πλοίου στον ηπειρωτικό λιμένα και ανάλογα με τα αποτελέσματα ακολουθούνται τα προβλεπόμενα αναφορικά με την καραντίνα.

2. Πριν την είσοδο στο λιμένα

2.1. Αναφορά της κατάστασης υγείας στο πλοίο

Σύμφωνα με τον ΔΥΚ (2005), ο υπεύθυνος του πλοίου πρέπει να ενημερώσει αμέσως την αρμόδια αρχή στον επόμενο λιμένα για κάθε κίνδυνο σχετικά με κίνδυνο δημόσιας υγείας επί του πλοίου, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε περίπτωσης ασθένειας για την οποία υπάρχει υποψία ότι είναι μεταδιδόμενο νόσημα.

Πριν από την άφιξη στον λιμένα, η Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας (Maritime Declaration of Health-MDH) πρέπει να συμπληρωθεί από τον Πλοίαρχο ή/και τον ιατρό και να αποσταλεί στην αρμόδια αρχή σύμφωνα με τις τοπικές απαιτήσεις στο λιμένα.

Ο Πλοίαρχος πρέπει να ενημερώσει την αρμόδια αρχή του λιμανιού σχετικά με τον αριθμό των μελών του πληρώματος που βρίσκονται στο πλοίο και να υποβάλει όλα τα έγγραφα που απαιτούνται από τη χώρα.

2.2 Πληροφορίες σχετικά με τους κανόνες και κανονισμούς για τον COVID-19 που επιβάλλονται στο λιμάνι ελλιμενισμού:

Η υγειονομική αρχή των λιμένων θα πρέπει να γνωστοποιεί στους φορείς εκμετάλλευσης των πλοίων τους τοπικούς κανόνες που εφαρμόζονται σε σχέση με την πανδημία COVID-19 καθώς και άλλους εφαρμοστέους νόμους που πρέπει να τηρούνται κατά τη διάρκεια της περιόδου ελλιμενισμού του πλοίου.

2.3 Διαθεσιμότητα ενός σχεδίου έκτακτης ανάγκης και ενός σχεδίου απομόνωσης επί του πλοίου

Όλα τα πλοία πρέπει να διαθέτουν ένα σχέδιο αντιμετώπισης έκτακτης ανάγκης και ένα σχέδιο απομόνωσης για ύποπτα περιστατικά COVID-19 σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) και το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα EUHEALTHYGATEWAYS: <https://www.healthygateways.eu/Novel-coronavirus> και <https://www.who.int/publications-detail/operational-considerations-for-managing-covid-19-cases-outbreak-on-board-ships>

Επιπλέον, ο Πλοίαρχος θα πρέπει να γνωρίζει την αρμόδια αρχή (Εθνικό Οργανισμό Δημόσιας Υγείας-ΕΟΔΥ) που θα πρέπει να αναφέρει τυχόν ύποπτο περιστατικό μεταδιδόμενου νοσήματος ή οποιονδήποτε άλλο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία επί του πλοίου.

3. Επιθεώρηση πλοίου

Είναι σημαντικό να κοινοποιούνται μηνύματα ενημέρωσης σχετικά με τον κίνδυνο και συμβουλές σχετικά με τις προφυλάξεις στο προσωπικό που πρόκειται να επιβιβαστεί στα πλοία για την εκτίμηση επικινδυνότητας αναφορικά με την εφαρμογή αποφυγής κοινωνικών επαφών, την υγιεινή των χεριών και τη χρήση των μέτρων ατομικής προστασίας (ΜΑΠ). Εάν η αρμόδια αρχή αποφασίσει να προβεί σε υγειονομική επιθεώρηση προτού χορηγήσει ελευθεροκοινωνία, θα πρέπει να ακολουθούνται οι προφυλάξεις σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ που βασίζονται στις οδηγίες του EUHEALTHYGATEWAYS, ΠΟΥ και ECDC.

4. Συμβουλές για μέτρα σχετικά με τα πλοία κατά τον ελλιμενισμό

Αναγνωρίζεται ότι, καθώς ισχύουν συνοριακοί περιορισμοί στα κράτη μέλη της ΕΕ/ΕΟΧ, δεν θα είναι δυνατός ο άμεσος επαναπατρισμός των μελών του πληρώματος αμέσως μετά την άφιξη του πλοίου, αλλά θα πραγματοποιηθεί σταδιακά. Τα μέλη του πληρώματος θα παραμείνουν στο πλοίο μέχρις ότου αυτό είναι δυνατό. Ο Πλοίαρχος του πλοίου πρέπει να είναι σε θέση να ενημερώνει ανά πάσα στιγμή τις αρμόδιες αρχές των λιμένων σχετικά με τα πρόσωπα που βρίσκονται στο πλοίο και την κατάσταση της υγείας τους.

Εάν πρέπει να γίνει η αποβίβαση, τότε θα πρέπει να ζητηθεί από κάθε άτομο να συμπληρώσει το Έντυπο Εντοπισμού Επιβατών/Πληρώματος πριν αποβιβαστεί από το πλοίο και ο καπετάνιος πρέπει να διατηρήσει το εν λόγω έγγραφο για τουλάχιστον ένα μήνα. Η αρμόδια αρχή θα πρέπει να χορηγεί έγκριση πριν από την αποβίβαση οποιουδήποτε προσώπου επί του σκάφους και την κατάσταση υγείας του εν λόγω προσώπου.

Κατά τη διάρκεια του ελλιμενισμού, εάν κάποιο άτομο επί του σκάφους παρουσιάζει συμπτώματα συμβατά με το COVID-19 (συμπεριλαμβανομένης της αιφνίδιας εμφάνισης τουλάχιστον ενός από τα ακόλουθα: βήχας, πυρετός ή δύσπνοια), αυτό πρέπει να αναφέρεται αμέσως στην αρμόδια αρχή. Στη συνέχεια θα παρέχονται οδηγίες σχετικά με τη διαχείριση του ύποπτου περιστατικού και των στενών επαφών (βλέπε παρακάτω), τον καθαρισμό και τηναπολύμανση του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ. Το ύποπτο κρούσμα

μπορεί είτε να αποβιβαστεί και να απομονωθεί και να δεχθεί ιατρική φροντίδα στην ξηρά είτε να απομονωθεί επί του πλοίου (σύμφωνα με τις οδηγίες του ΕΟΔΥ) έως ότου δεν είναι συμπτωματικός, εκτός εάν επιδεινωθεί η κατάσταση της υγείας του και απαιτείται νοσηλεία στην ξηρά. Η απόφαση σχετικά με τη διαχείριση του περιστατικού θα ληφθεί από την αρμόδια αρχή βάσει της εκτίμησης κινδύνου και της κατάστασης στην κοινότητα.

Οι φορείς εκμετάλλευσης των πλοίων ή οι Πλοίαρχοι θα πρέπει να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές του λιμένα προκειμένου να εξασφαλίσουν την προμήθεια νερού και τροφίμων, φαρμάκων και ιατρικού εξοπλισμού, καυσίμων και οποιωνδήποτε άλλων ζωτικών προμηθειών ή εξοπλισμού που απαιτούνται για τη λειτουργία του πλοίου.

Συνιστάται να διατηρείται στο ελάχιστο ο αριθμός των ατόμων που εισέρχονται στο πλοίο και θα μπορούσαν να εφαρμοστούν μέτρα ελέγχου πριν την επιβίβαση (pre-boarding, και entryscreening) όπως περιγράφεται στις οδηγίες του ΠΟΥ: <https://www.who.int/publications-detail/operational-considerations-for-managing-covid-19-cases-outbreak-on-board-ships>. Οι τοπικές αρχές θα αποφασίσουν και θα ενημερώσουν τον Πλοίαρχο εάν τα μέλη του πληρώματος θα μπορέσουν να αποβιβαστούν με βραχυπρόθεσμα φύλλα πορείας στην ξηρά. Εάν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν λεωφορεία για τη μεταφορά από το λιμάνι στο αεροδρόμιο, τότε οι φορείς εκμετάλλευσης των λεωφορείων θα πρέπει να εφαρμόζουν τις κατευθυντήριες οδηγίες που έχειδώσει η χώρα (www.eody.gov.gr).

Εάν τα μέλη του πληρώματος παραμείνουν σε ξενοδοχείο πριν ταξιδέψουν, τότε θα πρέπει να ενημερωθεί η αρμόδια αρχή του λιμένα και θα πρέπει αυτό να συμπληρωθεί στο Έντυπο Εντοπισμού Επιβατών/Πληρώματος. Η αρμόδια αρχή στο λιμάνι πρέπει να συντονίζει με την τοπική υγειονομική αρχή όπου βρίσκεται το ξενοδοχείο για ανταλλαγή πληροφοριών και παρακολούθηση των μέτρων δημόσιας υγείας, εάν χρειαστεί.

4. Διαχείριση ύποπτου κρούσματος από το νέο κορωνοϊό (2019-nCoV) σε πλοίο

Καταγραφή του ύποπτου κρούσματος σύμφωνα με τη Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας (Παράρτημα 8, Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός) και υποβολή της στις υγειονομικές αρχές των πυλών εισόδου.

1. Χορήγηση μάσκας στον ασθενή για αποφυγή περαιτέρω διασποράς σταγονιδίων. Σε κάθε περίπτωση, ο ασθενής πρέπει να καλύπτει το βήχα του (π.χ. με χαρτομάντηλο).
2. Απομόνωση του ασθενούς σε καμπίνα ή άλλο ιδιαίτερο χώρο με ατομική τουαλέτα και σίτιση στην καμπίνα. Η πόρτα της καμπίνας πρέπει να παραμένει κλειστή.
3. Συνιστάται η αποφυγή επισκεπτηρίου στην καμπίνα. Αποφεύγεται η είσοδος άλλων ατόμων, αν δεν υπάρχει σοβαρός λόγος, π.χ. παροχή φροντίδας, καθαριότητα καμπίνας. Συνιστάται να οριστεί συγκεκριμένο μέλος του πληρώματος για τη φροντίδα του ύποπτου κρούσματος, αν είναι δυνατό, και να περιοριστεί στο ελάχιστο ο αριθμός των μελών πληρώματος που έρχονται σε στενή επαφή με τον ασθενή.
4. Τα άτομα, που θα έρθουν σε επαφή με τον ασθενή (θα μπουν στην καμπίνα του), πρέπει να φορούν ΜΑΠ (Μέτρα Ατομικής Προστασίας) γάντια, απλή χειρουργική μάσκα και αδιάβροχη ρόμπα.
5. Οι επαγγελματίες υγείας, που φροντίζουν τον ασθενή, και το προσωπικό καθαριότητας συνιστάται να χρησιμοποιούν μάσκες υψηλής προστασίας (FFP2 ή FFP3), γυαλιά ή προσωπίδα, αδιάβροχη ρόμπα με μακριά μανίκια, γάντια και γαλότσες. Επιπλέον πρέπει να φροντίζουν, ώστε να τηρείται απόσταση τουλάχιστον 1 μέτρου μεταξύ ύποπτων κρουσμάτων, που συνεξετάζονται με άλλους ασθενείς. Ο ΠΟΥ και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ECDC) έχουν καταρτίσει αναλυτικές κατευθυντήριες οδηγίες,

που αναρτώνται στους παρακάτω συνδέσμους: [https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-](https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-suspected)

[acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-suspected](https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-and-control-care-patients-2019-ncov-healthcare-settings) και <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-and-control-care-patients-2019-ncov-healthcare-settings>.

6. Ο χρησιμοποιημένος προστατευτικός εξοπλισμός (απλή χειρουργική μάσκα, γάντια, αδιάβροχη ρόμπα μιας χρήσης) πρέπει να απορρίπτεται σε κάδο έξω από την πόρτα της καμπίνας και σε καμία περίπτωση να μην ξαναχρησιμοποιείται.

7. Μετά την απόρριψη του προστατευτικού εξοπλισμού πρέπει τα χέρια να πλένονται καλά με νερό και σαπούνι.

Τονίζεται ότι η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών, το οποίο και αποτελεί σημαντικότερο μέσο πρόληψης.

Γενικά μέτρα

1. Ο υγειονομικός υπεύθυνος του πλοίου οφείλει να ενημερώσει τους επιβαίνοντες στο πλοίο για την εμφάνιση ύποπτου κρούσματος. Όλοι οι επιβαίνοντες στο πλοίο πρέπει να ενημερωθούν ότι οφείλουν α) να αναφέρουν στον υγειονομικό υπεύθυνο, αν έχουν έρθει σε στενή επαφή με το ύποπτο κρούσμα και β) σε περίπτωση που ασθενήσουν, να ενημερώσουν αμέσως τον υγειονομικό υπεύθυνο.

2. Ο υγειονομικός υπεύθυνος οφείλει να αναζητήσει όλα τα άτομα, (στενές και περιστασιακές επαφές) και να καταγράψει σε δελτίο εντοπισμού επιβάτη (PassengerLocatorForm:<https://www.healthygateways.eu/LinkClick.aspx?fileticket=U133sZdEEH0%3d&tabid=98&portalid=0>) τα ονόματα, τον αριθμό καμπίνας τους και το είδος της επαφής (διαμονή στην ίδια καμπίνα με τον ασθενή, παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στον ασθενή κλπ). Οι στενές επαφές θα λάβουν οδηγία για παρακολούθηση της υγείας τους τις επόμενες 14 ημέρες (ενεργός επιτήρηση) στην καμπίνα ή στη ξηρά. Αν επιβεβαιωθεί εργαστηριακά το κρούσμα, οι στενές επαφές συνιστάται να παραμείνουν σε απομόνωση στην ξηρά, ή να επαναπατριστούν σύμφωνα με τις οδηγίες του ΠΟΥ (<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/travel-advice>). Σε περίπτωση που υπάρχουν πολλαπλά κρούσματα στο πλοίο, δηλαδή συνεχιζόμενη μετάδοση μέσα στο πλοίο, τότε όλοι οι επιβαίνοντες θεωρούνται στενές επαφές και αποβιβάζονται. Τα μέτρα απομόνωσης μπορεί να περιλαμβάνουν ενεργό παρακολούθηση από τις αρχές δημόσιας υγείας του λιμένα, περιορισμό σε συγκεκριμένο χώρο (απομόνωση) και ιατρική αξιολόγηση, κατά την κρίση των αρμόδιων υγειονομικών αρχών.

Για τη διευκόλυνση του έργου των αρχών δημόσιας υγείας είναι απαραίτητο όλοι οι επιβαίνοντες να είναι προσβάσιμοι δια τηλεφώνου.

3. Όλες οι περιστασιακές επαφές του ύποπτου κρούσματος πρέπει να συμπληρώσουν το δελτίο εντοπισμού επιβάτη (passengerlocatorform, PLF) και να λάβουν οδηγίες για τα συμπτώματα και τρόπο μετάδοσης της νόσου, ώστε να παρακολουθούν την υγεία τους για 14 μέρες από την έκθεσή τους. Σε περίπτωση που εμφανίσουν συμπτώματα, οφείλουν να παραμείνουν απομονωμένοι σε ιδιαίτερο χώρο και επικοινωνήσουν με τις υπηρεσίες υγείας.

4. Ο υγειονομικός υπεύθυνος πρέπει να συστήσει τη γενική τήρηση των βασικών κανόνων υγιεινής. Ιδιαίτερως σημαντικό είναι το πλύσιμο των χεριών με νερό και σαπούνι σε τακτά διαστήματα και

οπωσδήποτε πριν την επαφή με το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια, καθώς και πριν την κατανάλωση φαγητού και ποτού ή το κάπνισμα.

Καθαριότητα και απολύμανση καμπίνας απομόνωσης ασθενή

1. Απαιτείται καθημερινός καθαρισμός και απολύμανση των επιφανειών, που αγγίζει συχνά ο ασθενής, όπως κομοδίνο, πόμολα, επιφάνειες της τουαλέτας κλπ, καθώς και έκτακτος καθαρισμός, όταν οι επιφάνειες λερωθούν από βιολογικά υγρά.

2. Το προσωπικό καθαριότητας πρέπει να εισέρχεται στην καμπίνα με μέτρα ατομικής προστασίας (βλ. παραπάνω).

Για όσο χρόνο εργάζεται μέσα στην καμπίνα, το προσωπικό καθαριότητας δεν πρέπει να αγγίζει με τα χέρια του τοστόμα, τη μύτη ή τα μάτια του, να καπνίζει ή να τρώει.

3. Ο καθαρισμός των επιφανειών πρέπει να γίνεται δύο φορές (διπλό πέρασμα) με απολυμαντικό με αντιϊκή δράση. Αποτελεσματικά απολυμαντικά είναι το διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου σε διάλυση 1:10 ή η αιθυλική αλκοόλη(οινόπνευμα) 70%.

4. Οι υφασμάτινες επιφάνειες (πχ ταπετσαρίες επίπλων) πρέπει να καθαρίζονται με συσκευή ατμού (θερμοκρασία>70°).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι επαγγελματίες υγείας που θα έλθουν σε επαφή με το ύποπτο κρούσμα πρέπει να λαμβάνουν τα υψηλά μέτρα ατομικής προστασίας για τα νοσήματα που μεταδίδονται με σταγονίδια.

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση, απευθυνθείτε στον ΕΟΔΥ στα τηλέφωνα 2105212054, ειδικό τετραψήφιο αριθμό 1135 (όλο το 24ωρο)

Τονίζεται ότι, καθώς η επιδημία εξελίσσεται, οι οδηγίες ενδέχεται να τροποποιηθούν.